

Victor PENCU

Născut pe 29 iunie 1950, de ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel, trecut în acte pe 2 iulie 1950, în comuna Gâștești, actualmente sat Pădureni, comuna Buturugeni, județul Giurgiu; Doi copii: Liviu Catalin și Virgil Emilian Marius.

Studii

Liceul "Gheorghe Lazar", București; Școala Postliceală "PTTR".

Debut literar

În revista *Amfiteatru*, 1971, apoi a publicat în revistele *Luceafărul*, *România literară*, *Cronica giurgiuveană*, condusa de Ion Gaghii, *Amor sentimental*, *Poezia* și *Convorbiri literare* de la Iași, *Viața românească*, *Sud*, *Cronica* și altele.

Volume aparute

Neodihna cuvintelor, 2000, poeme, Editura *Amurg Sentimental*, debut; *Elegii de acasă*, poeme, 2016, Editura *Arefeana*; *Ianuarienele... și alte stări*, poeme, 2019, Editura *Betta*; *Elegiile pământului*, poeme, 2019, Editura *Betta*.

Activitate literară

Membru al mai multor cenacluri literare cum ar fi: „3,14”, înființat și condus împreună cu Liviu Ioan Stoiciu, Ana H, Corneliu Omescu; Cenaclul „E. Lovinescu”; Cenaclul „D. Bolintineanu” și altele; Cuvânt-înainte, prefață de Victor Pencu la volumul *Adevărul la hotarele istoriei* de Dan Florica, Editura *Arefeana*, 2018; *In memoriam „Constantin Carbarău”(1939-2012)* – antologie 2014.

Antologii

Constelația inimii, Ilfov, 1979; *Elegii de acasă*, 1998, antologie de creație literară, Giurgiu, care cuprinde lucrările concursurilor naționale "Nichifor Crainic" 1998, ediția a VI-a și Dimitrie Bolintineanu, ediția a XIX -a 1998, păstrând titlul grupului meu de poezii „Elegii de acasă”; *Revista Sud*, antologie 1996 – 2006, 10 ani de apariție; *Revista Sud*, bibliografie 1996-2011; *Grupul de la Bolintin* – antologie de poezie și proză, 2018; *Poeți în arenă* – antologia ediției a I-a Concursul Național de poezie "Radu Cârnelci", 2018; *Poezia iubirii* – antologia ediției a II-a a Concursului național de poezie "Radu Cârnelci", 2019.

Premii

Marele premiu la Concursul național Nichifor Crainic, 1998; Premiul II la Concursul național D. Bolintineanu, 1998; Premiul I la Concursul național D. Bolintineanu, 1999; Mențiune la Concursul de poezie "Radu Cârnelci", ediția a II-a 2019.

Aprecieri critice

Aureliu Goci, Victor Atanasiu, Ion C. Ștefan, Florentin Popescu, Ion Gaghiu, Liviu Ioan Stoiciu, Dan Florica, Constantin Carbarau, Eliza Roha, Ana Dobre, Elena Catunescu, Gabriel Dragnea, Antoneta Rădoi.

Referințe critice

Victor Pencu, un poet al Câmpiei... În peisajul cultural bucureștean, forfotind de literați, (mai mult sau mai puțin creativi), la Casa de Cultură "Mihail Eminescu" a sectorului 2, (fostă Calderon), într-una din zilele verii anului 2019 apare un personaj ceva mai puțin efervescent, un tip între două vârste, sobru, -mi s-a părut la prima intersectare a mea cu el-, chiar timid, genul introvertit, care-ți inspiră zicala: "unde-l pui acolo stă", (doar că asta numai la prima vedere, aveam să constat ulterior), un tip ce seamăna lacrimă cu Nichita Stănescu, doar că...nu era acela(nici nu avea cum, acela fiind plecat demult în lumea celor drepți!), ci Victor Pencu. Avea o lansare de carte și, evident, era un pic fâstâcit, străin locului, fiindcă nu era între "ai lui", între oamenii din satul Gâștești, (Gâșteștii Giugiului, unde-și petrecuse multă vreme trăirea, într-o izolare autoimpusă, petrecută, în mod sigur, în meditație și lucru, după cum se va vedea), ci la oraș, și nu unul oarecare, ci în București, printre... *necunoscuți*, la o casă de cultură cu ștaif, unde toată lumea se cunoștea cu toată lumea, fiindcă erau "de-ai casei". Ei bine, am zis *necunoscuți*, fiindcă majoritatea celor prezenți atunci, acolo, îi erau necunoscuți, cu excepția celui care organizase evenimentul, Nicolae Roșu de la *Arena literară*, în acea zi, -prezent acolo în dublă calitate, adică și cea de editor al cărții, care urma să fie lansată, "Ianuarienele ...și alte stări" (ce titlu!!)-, a altui editor, Ion. C. Ștefan(d.2021), - scriitor și editor al unei edituri care-i publicase câteva cărți autorului Pencu, și, întru această "virtute", nah`, *nobless oblige*, trebuia să fie prezent, ba încă a luat și cuvântul,

(Ion C. Ștefan), așa cum se cădea-, a doi critici literari arhicunoscuți casei de cultură "M. Eminescu", Aureliu Goci și Victor Atanasiu, și scriitorul-jurnalist Florentin Popescu, redactorul șef de la *Bucureștiul literar și artistic*.

Autorul venise cu vreo doi prieteni, probabil săteni, și cu preotul din sat, cel despre care aflăm că i-a sponsorizat publicarea volumului ce urma să ni-l prezinte. Ce frumos! Felicitări, Părinte! Iată că se demonstrează că *popa* n-are mână doar de luat, așa cum îi merge buhul în opinia *folclorului* de radio-șanț, ci și mână de dat, și ce frumos gest!! Omul, Victor Pencu, părea stingherit, fiind, așa cum am zis, *necunoscut* între mulți...*necunoscuți* lui. Un *stranger!* Dar când ești scriitor, nimic nu te poate împiedica să te introduci în societatea în care pui piciorul, chiar de n-ar fi pe lângă tine careva ca să te introducă, să facă prezentările. Ca poet, îți faci destul de ușor intrarea, căci poți să-ți trimiți la înaintare cartea, apoi lucrurile devin ceva mai facile, lumea va ști de tine. Dar, așa cum spuneam, omul nostru nu era chiar așa cum părea la prima vedere, timid, acum bazându-se pe creația sa, plus că avea suporteri de elită, cei pe care i-am enumerat mai sus, și stinghereala autorului s-a destrămat ca un fum, deîndată ce a început prezentarea cărții, căci noi, cei puțini prezenți acolo, care alcătuiam auditoriul, ne-am așezat frumușel, cuminței, pe scaune, gata pregătiți să cercetăm *ozn-ul*, -curiozitate pentru noi-, căruia doream să-i descoperim durata și scopul vizitei printre...pământeni. Și omul ne-a prezentat cartea. "Ianuarienele ...și alte stări". Ce titlu!!, mi-am zis și mi-am tot repetat. Ce-o mai fi și asta??! Apoi, am văzut. Citit, aprofundat, plăcut, comentat!

Deși n-a apărut în lumea cenaclurilor literare o vreme, -după cum aflăm din discursul criticului literar Aureliu Goci, care îl știa mai de dinaintea apariției actuale-, dând, celor care l-au cunoscut cândva, sentimentul că...s-ar fi retras, că nu-l mai interesează literatura, iată că, retras fiind în satul din câmpie, din Câmpia mare a Bărăganului (mult cântată de poeți), autorul *ianuarienelor* n-a stat, ci...a lucrat. Și-acum, vine și pune-n față publicului iubitor de literatură creațiile sale, greu digerabile, profunde, zic.

Pe Victor Pencu, având un fel aparte de a scrie, nu-l înțelegi de la prima lecturare. E mai profund, mai...metafizic. Deși un om al satului, un om despre care orășeanul ifosos ar zice că-i... "de la țară", (trăind în retragerea lui, în Gâștești, -sat despre care, personal, nu știam că ar exista pe harta României, dar, iată, am aflat acum, și am aflat că în el viețuiește un poet, un creator de valoare, Victor Pencu), ei bine, nu, omul e...filosofic, profund filosofic: "*Din bezna cerului cade bezna peste cai soldați și câmpii /Și-n toată căderea un gând îmi încâlcea anii /O...și eu eram așa singur cu sufletul verde /În strai de sârbătoare și iată intru-n reverberație [...] Peste sat smalțul iernii linie argintie rânjind în îngăduință/ Ca și-n golul dintre crucile de piatră/ Rămâne o rană în adâncul pământului...// Spun ceva bolborosit și pereții se cutremură în adâncul camerei pe fotoliul mov începe Infinitul/// O roată târzie îmi intră pe fereastră cu miros de nard.../ Numai tu ții fereastra închisă acolo în odaia ta/ Februarie leagă vremurile și e frig în oase/ Mă pipăi cu mâna stângă și nu mai știu să ard /Mă privesc cu ochiul stâng și deasupra mea îngerul Domnului".*

Iată, așadar, fără punct, fără virgulă, *ianuarienele* lui Victor Pencu devin *februariene*, și *februarie leagă vremurile și e frig în oase*, dar în fotoliul mov al camerei, *începe...Infinitul!!* Alegorie?? Metaforă fină? Litota?? (a spune mult, în puține cuvinte). Dumnezeu știe ce-a pus în mintea și în condeiul acestui poet al satului -cătăreț în Biserică, acolo în satul lui, după cum am aflat la lansarea cărții-, un poet care scrie poeme fără punct, fără virgulă, dar cu un adânc substrat filosofic, mistic. Recunosc, mie, care-s un monument de superficialitate, mi-a trebuit un timp ca să-l înțeleg pe poet. Am citit și am recitat cărțile primite, trei la număr ("*Ianuarienele...și alte stări*", "*Elegii de acasă*", și "*Stampele luminii*"), una mai cu miez mistic decât alta, una mai meditativă decât alta!

Criticul literar Aureliu Goci, unul dintre marii *guru* ai criticii literare românești, spune despre Victor Pencu ceva foarte interesant, și anume că el "face din Gâșteștiul natal de pe malurile Ilfovățului, din care s-a născut, muncește și trăiește, un alt Lancrem, un centru al lumii și un portal al luminii". "...Iată că există un poet neotraditionalist care trăiește la țară, este chiar un om important al satului său, integrat ca opțiune proprie și ca profesie în societatea rurală. Poetul a ales să rămână...", spune criticul literar Aureliu Goci în prefața la cartea *Ianuarienele*. Bine spune maestrul, fiindcă...bine crează poetul din Gâștești Bărașanului! Felicitări, sănătate, spor și desăvârșire în viitoarele creații, poetule!

(**Antoneta Rădoi**, text publicat în *Convorbiri literar-artistice*, 12 iulie 2019)

Prin anii `80 ai trecutului secol, Victor Pencu frecventa cenele și chiar publica versuri în *Luceafărul*, fiind oarecum cunoscut în mediul ceneal și al pretendenților la gloria poetică. Se pretindea nepot al lui Nichifor Crainic și era născut și locuia în satul Gâștești... Apoi a dispărut complet în satul de baștină dedicându-se agriculturii, lăsând mediul otrăvit al Bucureștilor pentru lumea de himere a dispărutului județ Vlașca... Au trecut aproape patru decenii de la acele vremuri. Nimeni nu știa ce făcea Victor Pencu la Gâștești în afară de agricultură, căci el, încet-încet a dispărut din orizontul de așteptare al poezilor.

Izolată atâta vreme, absent din publicații, autorul a scris și a citit în singurătate fără să consulte opinii critice și fără să se confrunte cu un cititor virtual. După aspectul versurilor, însă, Victor Pencu pare racordat la realitatea poetică actuală și perfect sincron cu inovațiile și experimentele care au marcat în ultimii ani universul liric.

Ultimul, noul, actualul Victor Pencu este o mare surpriză. El revine în poezie de parcă nu ar fi plecat niciodată -dar a plecat, oare?- sau a fost numai o retragere strategică pentru noi acumulări și reformulări? Noul autor nu este doar un chip nou, de mare rafinament și surprinzătoare densitate filozofică, ci și un poet extraordinar, o voce inconfundabilă cu rezoluție individualizată în noul context literar neomilenarist. Iată, după mulți ani, de când se părea că s-a dat la fund, Victor Pencu reapare sigur pe el, nu doar schimbat, ci reinventat radical, dar tot pe făgașul vechii sale iubiri pentru Nichita Stănescu, într-un discurs contorsionat marcat de abstracte și de plângeri în pustie. Discursul său s-a limpezit în spiritul ludic, în jocul spiritual cu mare greutate

filozofică și complexitate conceptual, care nu păstrează decât două referințe difuze, două polarizări neantagoniste, credința și iubirea, de fapt două forme de iubire sau de încredere. Și ca orice poet important așază un nou topos pe harta imaginarului, un nou sat, Gâșteștii, spațiu arhetipal din inima Câmpiei Dunării, în apropiere de Bulbucata lui Nichifor Crainic și de Călugărenii cictoriei istorice. Victor Pencu nu doar s-a reinventat la distanță de decenii. S-a născut din nou -aceeași identitate socială ca o nouă identitate poetică, cu voce inconfundabilă și rezoluție personalizată.

Victor Pencu nu a făcut rău stând atâta amar de ani deoparte, adică de parte de așa-zisul centru al poeziei, de reviste, de edituri, de confrăți sterilizați de confruntări intestinale. Discursul său nondescriptiv, epurat de podoabe, de metafore, uneori cu aparență și dicteu suprarealist, rămâne de fapt o confesiune a stărilor misterioase, iar uneori chiar o declarație de dragoste integrată în secvențe existențiale, precum se eternizează niște simple insecte în substanța chilimbarului.(...)

Victor Pencu se dovedește în *Elegiile de acasă* un poet remarcabil, care își recapătă un loc de frunte în generația lui, din care a dispărut foarte multă vreme, după un debut promițător, nesuținut însă în continuare.

Poet intuitiv, poet de vocație înnăscută și nu un autor cu anvergură culturală, trebuie să își continue creșterea cu alte cărți, care ar trebui să acopere timpul dispariției din literatură și să reactualizeze acordul cu fenomenul scriptural din care a absentat aproape întreaga perioadă de maturitate. Acum, revenirea sa este spectaculoasă și substanțială și chiar cu promisiunea unei autodepășiri între-un viitor permisibil.

Ca și generația `70, în care se integrează Victor Pentru, aduce un elogiul Cuvântului și nu Textului, cum fac optzeciștii, metamorfozați în textualaiști: "Spun cuvânt și el se cuvântă/ Spun ramură și ea se rămurește/ Spun răcoare și ea se răcorește/Spun lup și el se lupește/ Spun un cuvânt sărut flămânzii/ Cu o ramură le dăruiesc fructe/Cu răcoarea le alin zăbava/ Cu un lup le îmbogățesc pădurile//Ramura/Răcoarea/Lupul/Flămânzii par o întâmplare/ Sub albastrul cerului // Nu mai aud un cu un cuvânt /Nu mai cresc cu o ramură / Nu mai transpir sub povara răcorii// Gîndul poetului colorează în roz/Descifrarea foametei/ Întrerupând surâsul/ Cuvântul /Răcoarea/Ramura/Lupul/Numai flămânzii duc cu ei șopârta/Uucigătoare" (Neodihna cuvântului). Poemul acesta spectaculos este perfect translucid și profund permeabil unei semnificații logice bazat pe derivații și simetrii. Alte texte potențază o aureolă misterioasă, nu imediat accesibilă, dar accesibilă dacă pătrunzi rațiunea jocului superior, pentru că o altă dominantă a textului rămâne spiritul ludic, acreditat cu o anumită greutate morganatică specifică omului de la câmpie.

Tema condiției poetului într-o lume pragmatică și mercantilă se conectează cu fenomenul Limbii atotputernice, într-un puternic poem care amintește de cel mai bun Nichita Stănescu. Iată punctul conceptual și autoreflexiv în care a ajuns Victor Pencu, după șovăitoare începuturi tradiționale, conjudețeanului său (și al meu) Nichifor Crainic: "Aproape că îmi ajung cele două mâini/Ca și cei doi ochi/Deși inima este mai puțină//Și

plopilor din jurul sufletului îmi ajung/Și frunzel//Vedenii prin grădină/Și tu iubito îmi ești puțină/Nu mă mai satur de tine/Ca de ploi.//Și de nevoi./Bat în copite armăsarii de ianuarie/De poet cineva uită cuvintele în zece/Să nu se surpe amurgul șoptit/"Să nu se timpurască timpul"/"Să nu se plece"/Aproape că-mi ajung cele două mâini/ Aproape că și fierea/Mi se ajunge și//Limba românească în care/Se plânge" (Elegie ianuariană).

Discursul liric, intens metamorfozat și derivat prin acumulări imagistice, nu este, totuși, abscons, ermetizat, greu accesibil, ci se oferă ca o calmă poezie de dragoste fericită și împlinită.

După ce s-a reinventat la alt nivel, într-o nouă formulă expresivă, de construcție minimală, Victor Pencu și-a recâștigat și redefinit identitatea de poet adevărat, ca actor de frunte pe scena fenomenului poetic contemporan. (**Aureliu Goci**, Victor Pencu sau *Supraviețuirile și reinventarea identității poetice după trei decenii de tăcere*; Prefață la *Elegii de acasă*, 2017, Editura Arefeana)

Mărturisesc cu emoție că poetul Victor Pencu, din comuna Buturugeni, satul Gâștești, județul Giurgiu, care mi-a încredințat un manuscris, pentru a-l tipări la Editura Arefeana, m-a impresionat în mod deosebit prin frumusețea versurilor sale, însoțite de-o modestie aleasă. (**Ion C. Ștefan**, din Postfață la *Elegii de acasă*)

Mut ca o lebedă, timp de peste două decenii, poetul Victor Pencu, din Gâșteștii de Giurgiu, țâșnește viguros în peisajul literaturii noastre cu un volum de versuri robust, *Elegii de acasă*, hotărât să tragă brazda adâncă în lirica românească postdecembristă. Și o face cu atâta forță și sinceritate încât devine, fără putere de tăgadă, mai mult decât convingător. (**Ion Gaghi**, În *Stampele luminii*, 2017, Editura Arefeana)

(...)Victor Pencu a ajuns la a cincea carte în care "conținutul, frăgezimea și-mbătrânirea" dau de gol condiția unui poet intuitiv, "inspirat", prizonier la Gâșteștii "câmpiei eterne" (de care face caz George Alboiu, intrat azi în anonim), cu steaua lui. "Îți umpli golul/metafizic", își scrie sieși Victor Pencu, amintind de Nichifor Crainic (din arborele genealogic din care se trage, dacă am înțeles bine), "în suflet încă mai bântuie/bruma", "suflet flămând mirosind a pământ/și picură ceară pe filacteria/din care citesc versetele Domnului/în plină "zi slobodă". Că "pe unde trece cuvântul rămâne o dâră/de lumină...". Un poem remarcabil. Nu pot să nu mă bucur că Victor Pencu se regăsește în poezia adevărată, în care "o lebedă cade-n grădină/Și grădina se umple de triumph", mistic, sau în care "femeia căzută din /lampă" în "spații de marți mi se arată mov/în fântânile universale" (acest gen de versuri îi dau de gol sensibilitatea neotradițională). Pencu "își aprinde sufletul cu ea", cu poezia: discret, distins. (**Liviu Ioan Stoiciu**, În *Elegiile pământului*, Editura Beta, 2019)

Departate de zgomotul și forfota orașului, într-o localitate care nu spune nimic unui străin de plaiurile giurgiuvene, Gâștești, dl. Victor Pencu, autor până acum a trei volume de versuri, cată (și în bună măsură reușește!) să creeze o adevărată mitologie a

satului, precum odinioară marii noștri poeți, -plecați spre lumea poeziei-, din locuri cu puternice rădăcini ancestrale, cu tradiții, obiceiuri și datini ce alcătuiau toposul unei lumi aproape cu totul dispărută azi. Putem afirma, fără teama de a greși, că *Stampele luminii* reprezintă un reper remarcabil nu numai pentru autorul plachetei, ci și pentru poezia actuală în general. (**Florentin Popescu** –comentariu la *Ianuarienele și alte stări*)

Profil întocmit de **Antoneta Rădoi**

Redactor-șef *Convorbiri literar-artistice*, 23 iunie 2021